

Anadili Türkçe Olan Konu?ucular ?çin Konu?ma Becerisi Derecelendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Anadili Türkçe Olan Konu?ucular ?çin Konu?ma Becerisi Derecelendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15926>

Özet

Anadili Türkçe Olan Konuşucular İçin Konuşma Becerisi Derecelendirme Ölçeği, 2019 yılında B.Öztürk ve E. Arca-Akkök tarafından geliştirme yöntemiyle oluşturulmuş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, anadili Türkçe olan bireylerin konuşma yetkinliklerini sistematik olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Değerlendirme, konuşmanın fizyolojik (solunum kontrolü), dilbilimsel (sözcük seçimi) ve pragmatik (söylemsel yeterlilik) boyutlarını kapsamaktadır.

Ölçek, uzman gözlemine dayalı bir derecelendirme sistemi kullanır ve bireyin konuşma performansındaki zayıf veya yetkin yönleri belirleyerek, özellikle akıcılık bozuklukları ve üstmetinsel gerekliliklere uyum gibi alanlarda detaylı geri bildirim sağlamayı hedefler.

Anahtar Kelimeler

Konuşma Becerisi, Türkçe, Derecelendirme Ölçeği, Akıcılık, Söylem, Psikometri, Dil Patolojisi.

Yazarlar

B.Öztürk, E. Arca-Akkök.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, anadili Türkçe olan konuşucuların genel konuşma becerisi düzeylerini standart ve yapılandırılmış bir derecelendirme sistemi kullanarak ölçmektir. Bu araç, geleneksel dil testlerinin ötesine geçerek, konuşmanın sadece içeriğini değil, aynı zamanda sunum kalitesini ve fizyolojik kontrolünü de değerlendirir.

Ölçek, konuşma eğitimi alanında veya konuşma bozuklukları tanısında kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen sonuçlar, konuşma performansındaki spesifik yetersizlikleri (örneğin solunum denetimi eksikliği veya gereksiz tekrarlar) tespit ederek bireyselleştirilmiş müdahale planlarının oluşturulmasına rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

Yapı

Anadili Türkçe Olan Konuşucular İçin Konuşma Becerisi Derecelendirme Ölçeği, konuşma yetkinliğini çok boyutlu bir yapı olarak ölçmektedir. Bu yapı, konuşmanın dört temel bileşenini içermektedir:

Fizyolojik Kontrol: Konuşma sırasında solunumun ve ses üretiminin etkin bir şekilde denetlenmesi.

Akıcılık: Konuşmada gereksiz duraklamaların, sözcük veya tümce yinelemelerinin olmaması;

konuşmanın ritmik ve kesintisiz ilerlemesi.

Leksikal ve Sözdizimsel Uygunluk: Sözcüklerin ve sözcük öbeklerinin amaca ve bağlama uygun bir şekilde kullanılması.

Üstmetinsel ve Söylemsel Yeterlilik: Konuşmanın, iletişim amacına uygun olarak söylemsel ve üstmetinsel (metalinguistic) gerekleri karşılaması.

Geçerlik

Bu ölçeğin geliştirilmesine dair kaynakta spesifik geçerlik (validity) analizleri (yapı geçerliği, içerik geçerliği veya ölçüt bağımlı geçerlik gibi) hakkında detaylı nicel bilgi sunulmamıştır. Akademik standartlara uygun bir psikometrik aracın sağlanması için bu tür geçerlik kanıtlarının sunulması büyük önem taşımaktadır.

Ancak, ölçek maddelerinin içeriği, konuşma bilimlerinde kabul görmüş temel yetkinlik alanları (solunum, akıcılık, söylem) hedef alması nedeniyle, içeriğe dayalı bir geçerliğin bağlangıç aşamasında sağlanması varsayılabilir. Daha sonraki araştırmalarla yapısal geçerlik kanıtlarının sunulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik (reliability) katsayılarına (örneğin, Cronbach Alfa ile iç tutarlılık, test-tekrar test güvenirliliği veya gözlemciler arası güvenirlilik) ilişkin nicel veriler kaynakta mevcut değildir. Güvenirlilik verilerinin eksikliği, ölçeğin zaman içinde ve farklı değerlendiriciler tarafından tutarlı sonuçlar üretme kapasitesini kesin olarak değerlendirmeyi zorlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısına dair doğrudan istatistiksel bilgi sağlanmamıştır. Ancak, örnek maddelerin içeriği, ölçeğin konuşma performansını tek boyutlu değil, en az üç veya dört farklı boyutta ele aldığını göstermektedir. Maddelerin çeşitliliği (fizyolojik kontrolden söylemsel yeterliliğe), ölçeğin muhtemelen çok faktörlü bir yapıya sahip olduğunu düşündürmektedir.

Olas Faktör 1: Fizyolojik ve Motor Kontrol (Solunum)

Olas Faktör 2: Akıcılık ve Hata Yönetimi

Olas Faktör 3: Pragmatik ve Üstmetinsel Kullanım

Enstrüman

Test Çeşidi: Geliştirme Ölçeği (Developmental Rating Scale)

Format: Derecelendirme Ölçeği. Değerlendirme 4 basamaklıdır: **1 (Zayıf)** ile **4 (Yetkin)**

aralığında puanlama yapılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Anadili Türkçe Olan Konuşucular

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir. Konuşma ve söylemsel yeterlilik gerektiren maddeler göz önüne alındığında, ergen ve yetişkin popülasyon için daha uygun olduğu varsayılabilir.

Popülasyon Detayları: Kaynakta ölçek geliştirme sürecinde kullanılan örneklem büyüklüğü ve demografik detaylar mevcut değildir.

Test Metodolojisi: Gözlemci veya Uzman Tarafından Derecelendirme. Ölçek maddeleri, bir gözlemcinin veya uzmanın, konuşmacının performansını belirli kriterlere göre değerlendirilmesini gerektirir.

Anahtar Kelimeler

Konuşma Yetkinliği, Söylem Analizi, Solunum Kontrolü, Türkçe Dil Becerisi, Dil Patolojisi, Derecelendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi (Sorumlu Yazar): umitbozkurt@gmail.com (B.Ümit Bozkurt)

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek 2019 yılında yayımlanan bir makale ile geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri hakkında kaynakta detaylı bilgi yer almamaktadır. Kullanım için Sorumlu Yazar (B.Ümit Bozkurt) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Referanslar

Öztürk, B. ve Arca-Akkök, E (2019). Anadili Türkçe Olan Konuşucular İçin Konuşma Becerisi Derecelendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi. İlk Öğretim Online, 18(4), 2248-2260. <http://ilkogretim-online.org.tr> DOI: 10.17051/ilkonline.2019.527649

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [anadili-turkce-olan-konusucular-icin-konusma-becerisi-derecelendirme-olcegi-toad.pdf](http://ilkogretim-online.org.tr)

Anadili Türkçe Olan Konuşucular İçin Konuşma Becerisi Derecelendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki maddeler ölçekten alınmış örnek maddelerdir.

Konuşma sırasında solunum denetimini sağlayamıyor.

Konuşmasında çoğu zaman gereksiz sözcük ve tümce yinelemeleri görülüyor: Konuşma akıcılığı bozuluyor.

Sözcükleri ve sözcük öbeklerini, amaca uygun kullanamıyor.

Konuşmasında, konuşma amacı açısından üstme-tinsel ve söylemsel gerekleri içermiyor.

ARABPSYCHOLOGY.COM